

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל שצדדים לו:

עמיר שיווק והשקעות בחקלאות בע"מ וכרמל פרנקל אינד בע"מ

1. פתח דבר

לפני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 ("חוק ההגבלים העסקיים"), להסדר כובל בין עמיר שיווק והשקעות בחקלאות ("עמיר") וכרמל פרנקל אינד בע"מ ("כרמל"). בקשת הפטור נוגעת לשיתוף פעולה בין כרמל ועמיר הנלווה לעסקת מיזוג בו רכשה עמיר את כושר הייצור ורשימת הלקוחות מתברת אורדע פרינט ותעשיות בע"מ ("אורדע") ומכרה את כושר הייצור שרכשה מאורדע לכרמל. עסקת המיזוג אושרה על-ידי ביום 19.9.2017 (להלן: "המיזוג").¹

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסדר אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השווקים המושפעים מההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. על כן, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והצדדים לו

עמיר היא חברה ציבורית המוחזקת ע"י התאחדות האיכרים לישראל (74%) גופים מוסדיים (14%) והציבור (12%). החברה עוסקת באספקה ושיווק תשומות לחקלאות: חומרי הדברה, דשנים, תערובות מזון לבע"ח, זרעים, ציוד טכני ואריזות קרטון לרבות אריזות מקרטון גלי.

כרמל היא חברה פרטית הנשלטת ע"י נייר חדרה בע"מ (כ-94%). כרמל פועלת בתחום ייצור לוחות קרטון וייצור מוצרי אריזה לרבות אריזות קרטון גלי.

כאמור, במסגרת המיזוג, רכשה עמיר מאורדע את כלל פעילות אורדע בתחום אריזות הקרטון הגלי ובכלל זה ציוד הייצור של אורדע ורשימת לקוחותיה. במקביל, חתמו עמיר וכרמל (להלן: "הצדדים") על הסכם שיתוף פעולה במסגרתו רוכשת כרמל מעמיר את ציוד הייצור שעמיר רכשה מאורדע ומתחייבת להגדיל את כושר הייצור שלה העומד לרשות עמיר.

בקשת הפטור שבפניי עוסקת בכבילות הנלוות להסכם שיתוף הפעולה המתואר לעיל, כדלקמן:

1. התחייבות להיקף רכש מינימלי: עמיר התחייבה לעמוד בהיקף רכישות שנתי מינימלי מכרמל.

2. התחייבות לבלעדיות ברכש: עמיר התחייבה לרכוש מכרמל את כל אריזות הקרטון שאינן מיועדות לחקלאות (למעט אריזות שלגביתן תאשר כרמל מראש ובכתב כי אינה יכולה לספק).

3. התחייבות לאי שידול: כרמל התחייבה שלא לפנות ללקוחות עמיר הכלולים ברשימת לקוחות אורדע ובלבד שלא מדובר בלקוח פעיל של כרמל.

כל התחייבויות הצדדים יעמדו בתוקפן למשל 4 שנים.

הצדדים ציינו בפניי כי ההתחייבויות לרכש מינימלי ולבלעדיות מאפשרות להבטיח את הוודאות העסקית של כרמל ביחס להשקעה הדרושה לצורך הגדלת כושר הייצור העומד לרשות עמיר ומנגד לא להטיל על עמיר סיכון שהיא אינה יכולה להבטיח שתעמוד בו.

מן הצד השני טענו הצדדים כי התחייבות כרמל לאי שידול, מתחייבת על רקע ממשק העבודה בין לקוח, משווק ויצרן קרטון. במסגרת יחסים אלו לעתים נדרש הלקוח לניהול פרטים תפעוליים ישירות מול יצרן הקרטון לאחר שזה התקשר באמצעות משווק. על מנת למנוע פגיעה בתמריץ של עמיר להשקיע משאבים בשיווק ללקוחות מתחייבת כרמל שלא לנסות ולשדל לקוחות אלו. היקפה של התחייבות זו מצומצם ונוגע אך ורק ללקוחות עמיר שלא חדלו להזמין מעמיר פרק זמן של 12 חודשים מתקופת השלמת עסקת המיזוג ושאינם לקוחות פעילים של כרמל.

3. השפעת הכבילות על התחרות

התחייבות לרכש מינימלי והתחייבות לבלעדיות ברכש מספק מסוים עשויה בנסיבות המתאימות לעורר חשש לדחיקה של מתחריו של הספק, במקרה הנדון, דחיקת מתחרותיה של כרמל. אולם האפשרות לדחיקת מתחרה כאמור תלויה בנתח השוק של עמיר והיקף רכישותיה. בדיקת הרשות את המיזוג העלתה כי בידי עמיר, גם לאחר המיזוג, נתח לא משמעותי מכלל רכש אריזות הקרטון. לכן, גם אם תרכוש עמיר את כל רכישותיה מכרמל, נוכח גודלה היחסי של עמיר עדיין יעמדו למתחרותיה של כרמל אפיקי מכירה נוספים הן באופן ישיר ללקוח בשוק והן באמצעות משווקים המתחרים בעמיר והפגיעה בהן כתוצאה מההסדר לא תהיה משמעותית.

כמו כן, כבר היום רוכשת עמיר מכרמל חלק נכבד מסך רכישותיה בתחום אריזות הקרטון. הסכם שיתוף הפעולה שנחתם בין החברות אמנם צפוי להגדיל את רכישותיה של עמיר מכרמל, אולם רף רכישות זה כולל גם את לקוחותיה החדשים של עמיר (שזה עתה נרכשו מאורדע) ועל כן ספק אם רכישות עמיר מיצרנים אחרים כלל יקטנו.

התחייבות כרמל לאי שידול לקוחותיה של עמיר אינה צפויה אף היא להעלות חשש לפגיעה משמעותית בתחרות, זאת על רקע קיומם של משווקים נוספים של קרטונים לתעשייה אשר באפשרות לקוחות עמיר לפנות אליהם.

חשש שעשוי היה להתעורר מעצם הידוק שיתוף הפעולה בין הצדדים, והוא השפעה על תמריציה של כרמל לפעול במטרה לדחוק את מתחרותיה של עמיר, על רקע ההתחייבות לבלעדיות של עמיר ברכש אריזות קרטון לתעשייה, מופג אף הוא. זאת משני טעמים: ראשית, הזיקה הנוצרת בין הצדדים בעקבות שיתוף הפעולה אמנם יוצרת לכרמל תמריץ להגדלת השיווק של עמיר אך נראה כי לא סביר שזיקה זו תצדיק פגיעה של כרמל בהכנסותיה שלה הבאה ממשווקי קרטון נוספים. שנית, נוכח נתח השוק של כרמל וקיומם של 3 מקרגלים נוספים, נראה כי גם אם תפעל כרמל באופן שיטייב עם עמיר יוכלו המשווקים האחרים להמשיך ולרכוש מיתר המקרגלים ומיצרני אריזות הקרטון הנוספים בשוק.

לסיכום, התחייבויות הצדדים במסגרת הסכם שיתוף הפעולה בין כרמל לעמיר אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השווקים המושפעים מההסדר והן נחוצות למימוש עיקרו. על סמך האמור הגעתי למסקנה כי ראוי ליתן פטור מאישור הסדר כובל להתחייבויות האמורות.

לאחר שמצאתי לנכון לאשר את המיזוג, נוכח הטעמים המפורטים לעיל, ומאחר שלא מצאתי כי יש בכבילות אלו כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשווקים המושפעים מההסדר, ראיתי לנכון ליתן פטור לכבילות אלו.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

אורי שוורץ

מ"מ הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ח באלול התשע"ז
19 בספטמבר, 2017